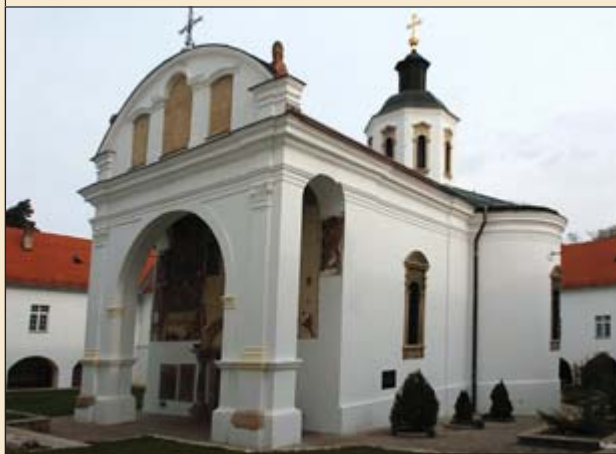

Дневно централно обележавање значајног јубилеја крушедолског манастира отпочело је 11. августа, уочи Дана свете Мајке Ангелине, празничним бденијем, свештањем масла и припадним наступом хора, глумаца и етно-група у кругу манастирског комплекса који чине црква, посвећена Благовестима Богородице, четвороспратни конаци, високи барокни звоник и капела посвећена светом Максиму.

У раним јутарњим сатима, другог дана, служене су Свете литургије у манастирском и сеоском храму Сретeња Господњег у Крушедолу. Пред више хиљада узваника, гостију и верника, на бини подигнутој у манастирској порти, служена је Света архијерејска литургија коју је, уз саслужење четрнаест епископа Српске православне цркве, у својству заменика Његове светости патријарха Павла, служио епископ и митрополит Црногорско-приморски Амфилохије. Узвишености богослужења допринели су својим појањем и хорови Епархије сремске из Сремских Карловаца, св. владике Николаја Српског из Нове Пазове и Црквеног гјевачког друштва из Нових Бановаца, обједињени под диригентском палицом Тамаре Пајдић.

БИСЕР СРПСКЕ П

Литургијским свечаностима и уметничким програмом 11. и 12. августа обележена је 500. годишњица фрушкогорског манастира Крушедол, задужбине сремских Бранковића, кога је 1509. године, уз помоћ мајке Ангелине и влашког војводе Јована Његоја Басарабе, основао деспот Ђорђе Бранковић, потоњи владика Максим

СРЕДЊОВЕКОВНИ КЊИЖЕВНИ ЦЕНТАР

Деспотски манастир или, како га још називају „деспотска обитељ“, „лавра“ па и „царска обитељ“, манастир Крушедол важио је и за један од главних књижевних центара, у коме су преписиване и писане средњовековне књиге староставне. У манастирској библиотеци чувани су и рукопис једног Отачника (живота светаца) из 1533. или 1540. године и седам старих црквених штампаних руских књига, које је игуман Амфилохије донео 1615. године из Русије. Ту су написани „Поменик манастира Крушедола“ (1591) и „Служба и актист свецима“ (1662).

ПАЉЕН, РАЗАРАН, ПЛАЧКАН И УЗДИЗАН

Приликом повлачења Турака из Срема 1716. године манастирски конаци су оштећени, а црква посвећена Благовестима Богородице спаљена. Обнављање манастира, који је још 1653. године поседовао уметнички израђен дрвени иконостас са 36 икона, најважнији, најстарији и најлепши у нашој земљи, почело је 1721. године, а завршено крајем шесте деценије 18. века.

Преносећи на присутне благослов патријарха Павла, епископ Амфилохије нагласио је како сабор око ове српске православне светиње није само данашњи већ петвековни, док је епископ сремски Василије, у свом обраћању, рекао како се данас, сједињенима у православној вери, на овом светом месту исказује чудесна историја „јер нема нигде на свету народа коме је, као нама, наше јуче уткано у наше данас“.

Поред др Бојана Пајтића, председника Извршног већа Војводине, високих покрајинских званичника и представника дипломатског кора, Светој архијерејској литургији, служеној у манастирској порти, присуствовало је и двадесетак официра и студената Војне академије са пуковником Јанком Грандићем на челу, командантом Првог студентског пука, и вероучитељем Ђаконом Јованом Бабићем.

Женски фрушкогорски манастир Крушедол и данас је активан и отворен за посетиоце. Бригу о том бисеру Српске православне цркве и његовом богатом, прелепом парку, воде игуман Саво Јованчевић, на свечаности унапређен у архимандрита, и све бројније монахиње. ■

Будимир М. ПОПАДИЋ

Свечаности у манастиру Крушедол присуствовали су и представници Војне академије

ПРАВОСЛАВНЕ ЦРКВЕ

СРПСКИ ПАНТЕОН

У манастиру Крушедол налазе се мошти св. цара Уроша, а ту су сачуване и многе друге значајне личности, попут патријарха Арсенија III Чарнојевића (1706), кнегиње Љубице Обреновић, жене кнеза Милоша, војводе Стевана Шупљикца (1848), краља Милана Обреновића (1901), митрополита Исаије Ђаковића, патријарха Арсенија IV Јовановића Шакабенте и грофа Ђорђа Бранковића.

Зато манастир Крушедол многи називају и српским Пантеоном.

НАЈЧУВЕНИЈА МАНАСТИРСКА РИЗНИЦА

Међу ризницама фрушкогорских манастира најбогатија је била ризница манастира Крушедол у којој су, између осталих, чувани и плаштаница са записом „Милутин Урош“ из првих десетина 14. века, две мекке архијерејске митре старог облика, извезене свилом и позлаћеном жицом и украшене бисером, из 1553. године, јеванђеље владике Максима из 1514. године, тамјаница из 1523. године, икона Благовести с краја 15. или почетка 16. века, сребром окована јеванђеље из 1543. године, бакрорез манастира Крушедола из 1775. године, рад Захарија Орфелина и дрворез из 1784. рад јеромонаха хаи Рувима.

Током Другог светског рата богата манастирска ризница је потпуно опљачкана.